EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 19.5.2005
KOM(2005) 200 lõplik

2005/0095 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vahelise kokkuleppe sõlmimise kohta, seoses andmete töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta (API) ning lennureisijate registreid (PNR)

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU KONTEKST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Lisatud ettepanek kutsub nõukogu tunnustama kokkuleppe sõlmimist Kanada valitsusega seoses selliste andmete edastamise ja töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta (Advanced Passenger Information – edaspidi "API") ja lennureisijate registreid (Passenger Name Record – edaspidi "PNR") Kanada ja ELi vahelistel lendudel. Kõnealuse ettepaneku eesmärk on tagada põhiõiguste ja -vabaduste austamine, eelkõige õigus eraelu puutumatusele, ning toetada samal ajal võitlust terrorismi ja riikidevaheliste raskete kuritegude vastu. Euroopa Liidu Nõukogu võttis vastu läbirääkimiste juhendi ja volitas selle alusel komisjoni 7. märtsil 2005 kokkuleppe suhtes läbi rääkima.

- **Üldkontekst**

Pärast 11. septembrit 2001 võttis Kanada vastu õigusakti, millega lubatakse Kanada piirikaitseteenistusel (Canada Border Services Agency, edaspidi "CBSA") nõuda API ja PNR andmete esitamist ja koguda neid andmeid kõikidelt isikutelt Kanadasse suunduvatel lendudel. CBSA kohaldas PNR andmete esitamise nõuet isikute suhtes, kes lendavad Kanadasse suunduvatel lendudel, ajavahemikus 2003. aasta märtsist kuni 2004. aasta septembrini ning viis 2005. aasta veebruarist sisse rahatrahvide süsteemi juhuks, kui kõnealust nõuet ei järgita. ELi suhtes kehtib kõnealuse nõude suhtes ajutine erand kuni 1. juulini 2005, selleks et pidada läbirääkimisi rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimiseks Kanadaga. Kanada meetmed võivad nimelt olla vastuolus ühenduse ja tema liikmesriikide eraelu puutumatuse ja andmekaitse õigusaktidega, eriti direktiiviga 95/46/EÜ (EÜT L 281, 23.11.95, lk 31). Alates 2005. aasta juulist ähvardavad lennuettevõtjaid kõnealuse nõude mittejärgimise korral sanktsioonid nii Kanada kui Euroopa poolt, kui asjaomaseid õiguslikke probleeme ei suudeta lahendada. Seega tuleb leida kiiremas korras lahendus, mis väldiks lennuettevõtjate õiguslikku ebakindlust ja tagaks kodanike eraelu puutumatuse kaitse ning nende füüsilise julgeoleku.

- **Ettepaneku valdkonnas olemasolevad sätted**

Ettepaneku valdkonnas olemasolevad sätted puuduvad.

- **Vastavus liidu muule poliitikale ning eesmärkidele**

Komisjon töötas koostöös Kanadaga välja õigusliku raamistiku, mille kohaselt edastatakse API/PNR andmeid CBSAle vastavalt näidisele, mis on avaldatud 16. detsembril 2003. aastal komisjoni teatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule ((KOM (2003) 826 lõplik, „Lennureisijate registri (PNR) andmete edastamine: EL üldine lähenemisviis") ja mida USA puhul juba järgitakse.

Kõnealune õiguslik raamistik koosneb kolmest osast. Selle aluseks on: (i) CBSA kehtestatud kohustused seoses API/PNR andmete täiendava kaitse kohta esitatavate nõuetega; (ii) komisjoni otsus piisava kaitse kohta andmekaitse direktiivi (95/46/EÜ) artikli 25 lõike 6 kohaselt ja (iii) Euroopa Ühenduse ja Kanada vaheline kahepoolne kokkulepe.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMINE JA MÕJUDE HINDAMINE

- **Huvitatud isikutega konsulteerimine**

Ettepanek järgib komisjoni otsuses KOM (2003) 826 lõplik kehtestatud poliitikat.

- **Ekspertide teadmiste kogumine ja kasutamine**

Väliseksperte ei vajatud.

- **Mõjude hindamine**

Kõnealuse kavandatud rahvusvahelise kokkuleppega ei kaasne täiendavaid kohustusi. Pigem on see ühenduse õiguslikuks aluseks (vt lisatud „Kavandatud meetmete kokkuvõtet“) EList Kanadasse reise korraldavatele lennuettevõtjatele, et nad saaksid järgida olemasolevaid Kanada nõudeid API/PNR andmete töötlemise ja edastamise kohta Kanada pädevale asutusele – CBSAle. Käesoleva kokkuleppe alusel saab kumbki pool hiljem määrata muid pädevaid asutusi lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel.

Kuna kavandatud kokkuleppega ei kaasne täiendavaid kohustusi ja väljatöötatud poliitikasuuniste kohaseid meetmeid on vaja rakendada kiiremas korras, ei kuulu kavandatud kokkuleppe mõju hindamisele.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIKUD ELEMENDID

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Kavandatud kokkulepe sätestab õigusliku aluse andmete edastamise kohta Kanadale vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 nõuetele, st määrab ühenduse õiguslikud kohustused Kanada seadustest tulenevate nõuete täitmisel. Kõnealuseid õiguslikke kohustusi kohaldatakse sel viisil seni, kuni on jõus vastav komisjoni otsus, et tagada see, et kui Kanada ei peaks jätkuvalt järgima oma kohustusi, viiks see otsuse peatamiseni või automaatselt kokkuleppe peatamiseni.

Kavandatud kokkulepe kinnitab seega diskrimineerimisest hoidumise ja võrdväärse vastastikuse kohtlemise üldpõhimõtteid ja sätestab asjaomaste meetmete rakendamise iga-aastase ühise läbivaatamise.

- **Õiguslik alus**

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 95 ja artikli 300 lõige 2.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek kuulub ühenduse ainupädevusse. Seega subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel:

Kavandatud rahvusvaheline kokkulepe on lihtsaim, kiireim ja tõhusaim abinõu õiguslikult pädeva lahenduse leidmiseks üldise õigusliku paketi osana.

Kõnealune kavandatud kokkulepe ei pane täiendavaid finantskohustusi ühendusele ega riikide valitsustele. Haldusnõue iga-aastase kokkuleppe rakendamise ühise läbivaatamise läbiviimiseks on proportsionaalne vastavalt oma eesmärgile, millega tagatakse API/PNR andmete töötlemise ja edastamise vastavus eraelu puutumatuse ja andmete turvalisuse nõuetele ning selle täitmiseks kasutatakse olemasolevaid tööjõuressursse.

- **Vahendite valik**

Kavandatud vahendid: muud.

Muud vahendid ei oleks piisavad järgmistel põhjustel.

Asjakohane kavandatud vahend on rahvusvaheline kokkulepe, mis moodustab eespool kirjeldatud õigusliku paketi osa. Asjakohane vahend valiti seetõttu, et see on kiireim ja tõhusaim vahend õiguslikult pädeva lahenduse leidmiseks.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

2005/0095 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vahelise kokkuleppe sõlmimise kohta, seoses andmete töötlemisega, mis käsitlevad eelteavet reisijate kohta (API) ning lennureisijate registreid (PNR)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95 koos artikli 300 lõike 2 esimese lõigu esimese lausega,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[1]

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[2]

ning arvestades, et:

(1) 7. märtsil 2005. aastal volitas nõukogu komisjoni ühenduse nimel Kanadaga kokkuleppe sõlmimise suhtes läbi rääkima; kõnealune kokkulepe käsitleb selliste andmete töötlemist ja edastamist lennuettevõtjate poolt Kanada piirikaitseteenistusele (edaspidi „CBSAle“), mis käsitlevad täiendavat teavet reisijate kohta (*Advanced Passenger Information* – API) ja lennureisijate registreid (*Passenger Name Record* – PNR).

(2) kõnealune leping tuleks heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidab ühendus heaks Euroopa Ühenduse ja Kanada valitsuse vahelise kokkuleppe API/PNR andmete töötlemise kohta.

Kokkuleppe tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud Euroopa Ühenduse nimel kokkuleppele alla kirjutama.

---

[1] ELT C […], […], lk […].
[2] ELT C […], […], lk […].

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

EUROOPA ÜHENDUSE JA KANADA VALITSUSE VAHELINE KOKKULEPE SEOSES ANDMETE TÖÖTLEMISEGA, MIS KÄSITLEVAD EELTEAVET REISIJATE KOHTA („API“) NING LENNUREISIJATE REGISTREID („PNR“) KÄSITLEVATE ANDMETE TÖÖTLEMISE KOHTA

EUROOPA ÜHENDUS JA KANADA VALITSUS (edaspidi “lepinguosalised”),

TUNNISTADES põhiõiguste ja -vabaduste austamise tähtsust, eriti õigust eraelu puutumatusele, ja kõnealuste väärtuste austamist terrorismi ja sellega seotud kuritegevuse ning muude raskete riikidevahelise ulatusega kuritegude, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses ja nimetatud kuritegude ennetamisel;

VÕTTES ARVESSE Kanada valitsuse nõudeid Kanadasse reise korraldavatele lennuettevõtjatele seoses „reisijaid käsitleva eelteabe“ ja „lennureisija registri“ (*Advanced Passenger Information* ja *Passenger Name Record,* edaspidi „API/PNR“) andmete esitamisega Kanada pädevatele asutustele, kui asjaomaseid andmeid kogutakse ja säilitatakse ettevõtjate automatiseeritud ettetellimissüsteemides ja väljalennu registreerimissüsteemides (*departure control systems* – DCS);

VÕTTES ARVESSE Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, eriti selle artikli 7 punkti c;

VÕTTES ARVESSE asjaomase pädeva asutuse võetud kohustusi selle kohta, kuidas lennuettevõtjatelt saadud API/PNR andmeid töödelda (edaspidi „kohustused“);

VÕTTES ARVESSE asjakohast komisjoni otsust direktiivi 95/46/EÜ artikli 25 lõike 6 kohaselt (edaspidi „asjakohane otsus“), mille kohaselt asjaomased Kanada pädevad asutused kaitsevad piisaval tasemel API/PNR andmeid, mida Euroopa Ühendus (edaspidi „ühendus“) on andnud Kanadasse suunduvate lendude reisijate kohta vastavalt kohustustele, mis on lisatud asjakohasele otsusele;

VÕTTES ARVESSE ülevaadatud juhiseid API andmete kohta, mis on vastu võetud Maailma Tolliorganistasiooni (WCO), Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) ja Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) poolt;

KOHUSTUDES tegema koostööd Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) abistamisel selles, et töötada välja kaubalende sooritavatelt lennuettevõtjatelt saadavate PNR andmete edastamise mitmepoolsed standardid;

VÕTTES ARVESSE võimalust muuta edaspidi käesoleva kokkuleppe I lisa lihtsustatud korras, eriti lepinguosaliste vastastikkuse tagamiseks,

ON KOKKU LEPPINUD järgmises:

Artikkel 1

Eesmärk

1. Käesoleva kokkuleppe eesmärk on tagada, et isikute API/PNR andmed kokkuleppe piirkonnas toimuvatel lennureisidel esitatakse, austades täielikult põhiõigusi ja -vabadusi, eriti õigust eraelu puutumatusele.

2. Kokkuleppe piirkonnas toimuvad reisid on lennuettevõtja korraldatud reisid ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile.

Artikkel 2

API/PNR andmete töötlemine

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et isikute API/PNR andmeid kokkuleppe piirkonnas toimuvatel reisidel töödeldakse vastavalt API/PNR andmetega tegelevate pädevate asutuste poolt võetud kohustustele.

2. Kohustustes on sätestatud eeskirjad ja menetlus pädevatele asutustele esitatud isikute API/PNR andmete edastamiseks ja kaitsmiseks kokkuleppe piirkonnas toimuvatel lennureisidel.

3. Asjaomane pädev asutus peab kokkuleppe piirkonnas toimuvatel lennureisidel viibivate isikute API/PNR andmeid töötlema ning neid isikuid kohtlema vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja põhiseadusest tulenevatele nõuetele, neid isikuid diskrimineerimata, seda eriti kodakondsuse ja/või asukohamaa alusel.

Artikkel 3

Juurdepääs andmetele, andmete parandamine ja märkuse tegemine

1. Pädev asutus peab võimaldama isikul, kes ei asu vastava asutuse jurisdiktsioonialasse kuuluval territooriumil ning kes on käesoleva kokkuleppe kohaselt seotud töödeldavate API/PNR andmetega, juurdepääsu neile andmetele ja ekslike andmete korral võimaldama nende andmete parandamist või märkuse lisamist, mis näitab, et nõuti nende andmete parandamist.

2. Võimalus kõnealustele andmetele juurdepääsuks, nende parandamiseks ja märkuse tegemiseks, mille annab pädev asutus, peab olema eespool nimetatud isikule samadel alustel, nagu see on isikule, kes asub vastava pädeva asutuse jurisdiktsioonialasse kuuluval territooriumil.

Artikkel 4

Pädevad asutused

Vastava lepinguosalise pädev asutus on asutus, mis vastutab isikute API/PNR andemete eest kokkuleppe piirkonnas toimuvatel lennureisidel Kanadas või Euroopa Liidus, nagu on sätestatud käesoleva kokkuleppe I lisas, mis moodustab selle kokkuleppe lahutamatu osa.

Artikkel 5

API/PNR andmete töötlemise kohustus

1. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel ühenduses nende isikuandmete töötlemise suhtes, mis käsitlevad lennuettevõtjad, kes korraldavad kokkuleppe piirkonnas toimuvaid reise ühendusest Kanadasse, tuleb asjaomaste lennuettevõtjate automatiseeritud ettetellimissüsteemides ja väljalennu registreerimissüsteemides („DCS“) sisalduvaid API/PNR andmeid töödelda Kanada pädeva asutuse nõuete kohaselt vastavalt Kanada seadustele.

2. PNR andmete loetelu, mida lennuettevõtjad, kes korraldavad kokkuleppe piirkonnas toimuvaid reise ühendusest Kanadasse, peavad lõike 1 kohaselt edastama Kanada pädevale asutusele, on esitatud käesoleva kokkuleppe II lisas, mis moodustab selle kokkuleppe lahutamatu osa.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusi rakendatakse ainult niikaua, kuni asjakohast otsust kohaldatakse, ning kõnealune kohustus ei kehti enam alates kuupäevast, mil asjakohane otsus kehtetuks tunnistatakse või peatatakse või mil selle kehtivusaeg lõppeb ja seda ei pikendata.

Artikkel 6

Ühiskomitee

1. Käesolevaga asutatakse ühiskomitee, kuhu kuuluvad mõlema lepinguosalise esindajad, kelle nimed antakse teisele lepinguosalisele teada diplomaatiliste kanalite kaudu. Ühiskomitee koosolekute koht, aeg ja päevakord määratakse kindlaks ühisel kokkuleppel. Esimene koosolek toimub kuue kuu jooksul käesoleva kokkuleppe jõustumisest arvates.

2. Ühiskomitee täidab muu hulgas järgmisi ülesandeid:

   (a) toimib käesoleva kokkuleppe rakendamisel ja muude sellega seonduvate küsimuste puhul suhtluskanalina;

   (b) lahendab võimaluste piires käesoleva kokkuleppe rakendamise ja muude sellega seonduvate küsimuste alaseid vaidlusi;

(c) korraldab artikli 8 kohaseid ühiseid läbivaatamisi ja määrab kindlaks kõnealuste läbivaatamiste üksikasjad;

(d) kehtestab oma töökorra.

3. Ühiskomitees esindatud lepinguosalised võivad kokku leppida I lisa muutmise suhtes ja kohaldada kõnealust muudatust asjakohases kokkuleppes märgitud kuupäevast alates.

Artikkel 7

Vaidluste lahendamine

Kui kasvõi üks osapooltest esitab nõudmise, alustavad lepinguosalised viivitamatult nõupidamisi mis tahes vaidlusaluste küsimuste osas, mida ühiskomitee ei ole suutnud lahendada.

Artikkel 8

Ühine läbivaatamine

Lepinguosalised kohtuvad kord aastas või muudel aegadel, kui on kokku lepitud teisiti, kokkuleppe rakendamise ühiseks läbivaatamiseks ja sellega seonduvate küsimuste lahendamiseks vastavalt käesoleva kokkuleppe lahutamatu osa moodustavas III lisas sätestatud korrale; sealhulgas vaadatakse läbi arengud Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) kehtestatud asjakohastes PNR suuniste määratlustes.

Artikkel 9

Kokkuleppe jõustumine, muudatused ja lõpetamine

1. Käesolev leping jõustub lepinguosaliste sellekohaste kirjalike teadete vahetamisel, milles kinnitatakse, et nad on käesoleva kokkuleppe jõustumiseks vajalikud meetmed täitnud. Käesolev kokkulepe jõustub teise teate edastamise päeval.

2. Käesolevat kokkulepet saab muuta lepinguosaliste kokkuleppel, ilma et see piiraks artikli 6 lõike 3 kohaldamist. Kõnealused muudatused jõustuvad 90 päeva pärast lepinguosaliste kirjalike teadete vahetamist vastava siseriikliku menetluse lõpuleviimise kohta.

3. Mõlemad lepinguosalised võivad soovi korral kokkuleppe peatada, olles teatanud kavandatud peatamisest kirjalikult 90 päeva enne peatamise soovi.

Artikkel 10

Käesoleva kokkuleppega ei muudeta lepinguosaliste õigusakte ega kehtestata neis erandeid.

SELLE TÕENDUSEKS on allakirjutanud selleks täielikult volitatuna käesolevale kokkuleppele alla kirjutanud.

VASTU VÕETUD _____, _____, kahes eksemplaris eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, slovaki, sloveenia, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed. Erinevuste korral kohaldatakse inglis- ja prantsuskeelseid versioone.

EUROOPA ÜHENDUSE nimel

KANADA VALITSUSE nimel

I lisa:

Pädevad asutused

Artikli 3 tähenduses on Kanada pädevaks asutuseks Canada Border Services Agency (CBSA).

II lisa

Kogutavate PNR andmete loetelu

1. PNR tellimuse number
2. Ettetellimise kuupäev
3. Kavandatav(ad) lennukuupäev(ad)
4. Nimi
5. Teised nimed PNRil
6. Teave maksmise kohta
7. Arve aadress
8. Kontakttelefonid
9. Asjaomase PNRi täielik reisiteekond
10 Püsikliendi info (ainult läbitud vahemaa ja aadress(id))
11. Reisibüroo
12. Reisikorraldaja
13. Jagatud PNR andmed
14. Lennupileti andmed
15. Lennupileti number
16. Istekoht
17. Pileti väljaandmise kuupäev
18. Teave varasemate ilmumatajätmiste kohta *(no-show)*
19. Pagasinumbrid
20. Teave varasemate viimasel hetkel toimunud, ilma ettetellimiseta reiside kohta *(go show)*
21. Istekoha andmed
22. Ühesuunapiletid
23. Saadud APISi teave
24. Tühistamine *(standby)*
25. Lennule registreerimise järjekorra number

III lisa

Ühine läbivaatamine

Lepinguosalised konsulteerivad eelnevalt teineteisega selle üle, kellest koosneb ühist läbivaatamist läbiviiv meeskond, kuhu võivad kuuluda asutused, mis tegelevad eraelu puutumatuse/andmekaitse, tolli, sisserände, kokkuleppe rakendamise, luure ja keeldudega seotud küsimuste ja muu õiguskaitsealase tegevusega, piirivalve ja/või lennundusjulgestusega, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriikide eksperdid.

Kohaldatavate seaduste raames nõutakse kõigilt läbivaatamisel osalejatelt konfidentsiaalsuse austamist läbirääkimistel ja vastava julgeolekukontrolli läbimist. Konfidentsiaalsus ei takista kummagi lepinguosalise ühise läbivaatamise tulemuste aruande koostamist vastavatele pädevatele asutustele, sealhulgas Kanada valitsusele ja Euroopa Parlamendile.

Lepinguosalised määravad ühiselt ühise läbivaatamise üksikasjad.